

LSU:s kommentarer på budgetpropositionen för 2018

Sammanfattning

Budgetpropositionen för 2018 innehåller flera välkomna satsningar på barn och ungas levnadsvillkor. Samtidigt finns genomgående brister i hur politiken ska utformas och genomföras på ett sätt som tar barn och ungas rättigheter i beaktande. Uteblivna satsningar på ungas organisering gör att förutsättningarna för Sveriges ungdomsorganisationer försämras ännu ett år.

LSU kommenterar här tre delar av budgeten som påverkar den svenska ungdomsrörelsen: ungdomspolitik, barnrättspolitik och civilsamhällespolitik.

Ungdomspolitik

Anslagen till ungdomsorganisationer ligger still ännu ett år. Därmed har nivån varit densamma i över tio år trots att ungdomsrörelsen växer stadigt och nu för första gången samlar över 700 000 medlemmar.

Ett ökande antal organisationer och medlemmar innebär ännu ett år med lägre stöd per organisation och medlem. För ungdomsrörelsen kommer 2018 därmed präglas av ytterligare försämrade förutsättningar.

Problem kring psykisk ohälsa och stress lyfts i år inte i ungdomspolitik, trots att problemen är störst hos unga. Det är bra att psykiatrin får mer resurser, men det förebyggande arbetet behöver bli starkare. Det förebyggande arbetet är en kostnadseffektiv satsning. De 10 miljoner folkhälsomyndigheten ska fördela till civilsamhället hade behövt vara många gånger fler.

Satsningen på unga vuxna i hemlöshet är positiv. Däremot saknar vi skrivningar om hur ungdomsperspektivet säkerställs i verksamheten. För det behövs det unga civilsamhället och därmed bör de också ges förutsättningarna.

Det ökade stödet till lokal öppen fritidsverksamhet är viktigt för att nå alla grupper unga. LSU ser positivt på att MUCF stöttar kommunerna i det arbetet. Däremot saknar vi en riktad resurs för samverkan med det lokala civilsamhället, och specifikt det unga civilsamhällets viktiga roll både i att stötta och utföra meningsfulla fritidsaktiviteter.

Vi delar inte regeringens optimism kring Erasmus+. I budgettexten framhålls den höga andelen deltagare med särskilda behov men de uppgifterna är självrapporterade och har tidigare kritiserats av den europeiska ungdomsrörelsen. Erasmus+ är i grunden en positiv verksamhet men på grund av underfinansiering har den, tvärtemot vad som hävdas, svårt att nå fler än väletablerade unga.

Barnrättspolitik

I budgetpropositionen lyfts ungas delaktighet och inflytande fram som ett övergripande mål för ungdomspolitik. LSU har inkonsekvent lyft vikten av att unga inte bara ska ha inflytande i politiska processer, utan reell makt. Regeringen lyfter att unga alltjämt är underrepresenterade inom politiken, men presenterar inga lösningar.

Barnrättsdelegationen och inkluderingen av det civila samhället i arbetet grundar positivt. Däremot nämns inte det unga civilsamhället, som har den viktigaste kunskap och borde inkluderas betydligt mer än idag. Vi vill se en riktad satsning för att bättre inkludera det unga civilsamhället i barnrättsdelegationen.

Barnombudsmannen behöver stärkas i sitt arbete med unga nyanlända och asylsökande och inför implementeringen av barnkonventionen som svensk lag. För att kunna tillgodose barns och ungas rättigheter krävs inte bara en uppföljning av deras villkor utan också en reell beredskap att samla in deras synpunkter och klagomål samt arbete stödjande och pådrivande mot andra myndigheter. Vi saknar tecken på en sådan beredskap i propositionen.

Slutligen beklagar LSU att den treåriga förstärkningen av barnrättsarbetet med 5,5 miljoner inte görs permanent. Vi ser inte ett minskat behov av tidiga insatser.

Civilsamhällespolitiken

LSU ser positivt på att civilsamhället så ofta nämns som viktig aktör i samhällsförändringen. De tre extra miljonerna till Överenskommelsen är en viktig signal på betydelsen av den ideella sektorns roll på det sociala området.

Samtidigt missas ofta det unga civilsamhället och det är tydligt att ungdomsorganisationerna bör räknas till civilsamhällespolitiken snarare än till ungdomspolitik. Det unga civilsamhället delar i stort utmaningar och uppgifter med civilsamhället i stort, och bör genomgående inkluderas i de delar där civilsamhället pekas ut i budgeten.

Inom folkbildningsområdet saknar vi ett tydligare erkännande folkbildningens viktiga roll i arbetet kring Agenda 2030. I det arbetet såväl som i folkbildningen över lag spelar det unga civilsamhället en viktig roll tillsammans med studieförbunden.

I civilsamhällespolitiken, precis som i budgeten i stort, saknas det mål för personer som varken identifierar sig som män eller kvinnor. Extra tydligt blir det när man under rubriken om lika rättigheter oavsett könsidentitet bara pratar om "kvinnor och män".

Idrottsrörelsen får ett särskilt stöd för att bli mer inkluderande. Det är positivt att fler unga ges tillgång till en meningsfull fritid. Samtidigt anser vi att man glömmer bort de verksamheter som redan idag arbetar aktivt med social inkludering. För det unga civilsamhället innebär normkritik och inkludering inte bara en mer kvalitativ verksamhet utan också ett viktigt pådrivande arbete för ett öppnare samhälle i stort. Det arbetet ökar i sig riskerna för hot och hat från reaktionära krafter. Sammantaget ser vi ett stort behov av att ungdomsrörelsens ansträngningar uppmärksammas och kompenseras på samma sätt som idrottens.

Avslutande kommentar

Den växande ungdomsrörelsen företräder ungas intressen i ett samhälle som blir sämre på att ta dem tillvara. Vidare genomförs viktig verksamhet där samhället ofta brister, såsom i arbetet med unga nyanlända. Detta arbete motsvaras inte av budgetpropositionen, som sänker stödet till ansvarig myndighet och bibehåller de låga anslagen till ungdomsorganisationer. Det vore rimligt att den mest expansiva budgeten på 2000-talet tog hänsyn till att ungdomsrörelsens verksamhet ökar, såsom man till exempel gjort med anslagen till kungahuset.